

**Karolinska
Institutet**

MC.20210331

Bevakning av ny information om bioetik med fokus på hälso- och sjukvårdsetik. Mars 2021.

Research och sammanställning görs av Marie Chenik. Bevakningen är resultatet av ett ideellt arbete som startade juni 2016. Ett nyhetsbrev skickas en gång/vecka till prenumeranter. Varje månad publiceras sammanställningen av nyhetsbreven på: <https://ki.se/lime/etik-i-praktiken> Synpunkter och förslag välkomnas och skickas till marie.chenik@ki.se

Se fler nyheter på Smer BIOETIKNYTT: <http://www.smer.se/>

Bild C. Kumlien. *Våren på väg till Vätö.*

Postal address
Karolinska Institutet
171 77 Stockholm
SWEDEN

Visiting address
Tomtebodavägen 18A
Stockholm

Telephone
+46-8-524 80 000, switch

E-Mail
marie.chenik@ki.se
Web
ki.se

Vecka 13

Rensa ut och minska allt förbättrande i offentliga organisationer. Mats Alvesson. Lunds universitet.

<https://www.dagenssamhalle.se/kronika/rensa-ut-och-minska-allt-forbatrande-i-offentliga-organisationer-35729>

Låt läkaren behålla sin legitimation trots dödshjälpen. Av PC Jersild och Torbjörn Tännsjö. <https://www.dn.se/debatt/lat-lakaren-behalla-sin-legitimation-trots-dodshjalpen/>

Apropå! Depression vid dödshjälp. Av Ingemar Engström och Mikael Sandlund.

<https://lakartidningen.se/opinion/debatt/2021/03/apropa-depression-vid-dodshjalp/>

Kjell Asplund: Därför fuskade Paolo Macchiarini – och så många andra forskare. <https://www.dn.se/kultur/kjell-asplund-darfor-fuskade-paolo-macchiarini-och-sa-manga-andra-forskare/>

Etik- och ansvarsrådet vid Läkarförbundet tar avstånd från alla typer av oskuldsintyg och oskuldsoperationer. <https://slf.se/nyheter/vi-tar-avstand-fran-oskuldsintyg-och-oskuldsoperationer/>

Socialstyrelsen. Ny rapport: Vård och omsorg för äldre. Lägesrapport 2021. <https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2021-3-7249.pdf>

Rasismen i vården. Nu vill vi se åtgärder från ansvariga myndigheter, skriver över 1 000 läkare och läkarstuderande i ett upprop.

<https://www.expressen.se/debatt/vi-maste-agera-mot-rasismen-i-varden/>

Svenska värderingar. Av Tanvir Mansur. <https://www.dagensarena.se/opinion/svenska-varderingar/>

Ett farligt ord i samhällsstyrningens tjänst. Av Stig Strömholm prof.em. och f.d. rektor för Uppsala universitet.

<https://www.svensktidskrift.se/ett-farligt-ord-i-samhallsstyrningens-tjanst/>

Vårdpersonal kritiseras för spridande av obduktionsfilm. <https://www.vardfokus.se/yrkesroller/biomedicinsk-analytiker/vardpersonal-kritiseras-for-spridande-av-obduktionsfilm/>

Diskussionen om skakvåld rör polisanmälan, häktning och åtal. Av Jacob Andersson, Rättsmedicin, Uppsala universitet. <https://lakartidningen.se/opinion/debatt/2021/03/diskussionen-om-skakvald-ror-polisanmalan-haktning-och-atal/>

Institutet för Framtidsstudier. Öppet seminarium. *Offentliga samtal: Expertis vs politik i osäkerhetens tid.* Datum: 22 april. Tid: 14:00-16:00.

<https://www.iffs.se/kalendarium/offentliga-samtal-expertis-vs-politik-i-osakerhetens-tid/>

EACME Webinar Clinical Ethics. *What means 'Expertise' in Clinical Ethics?* on 24 June 2021. Find the announcement in the attachment. For any further questions please contact Kim Zandvliet by sending and email to: k.oerlemans@amsterdamumc.nl

Vecka 11 + 12

Förbud mot erkännande av utländska månggiften. <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2021/03/forbud-mot-erkannande-av-utlandska-manggiften/>

Ivo: Rätt att neka gravid kvinna abort av tvillingfoster. <https://lakartidningen.se/aktuellt/nyheter/2021/03/ivo-ratt-att-neka-gravid-kvinna-abort-av-tvillingfoster/>

IVO. Läkaren Staffan Bergström som hjälpte en svårt sjuk man att dö är uppenbart olämplig som läkare.

<https://lakartidningen.se/aktuellt/nyheter/2021/03/ivo-vill-att-staffan-bergstroms-legitimation-dras-in/>

Johan Cullberg: Vi behöver en modern utredning av dödshjälp. <https://www.dn.se/kultur/johan-cullberg-vi-behoover-en-modern-utredning-av-dodshjalp/>

KPMG har överlämnat den oberoende utvärderingen av Region Stockholms hantering av covid-19-pandemin.

<https://www.sll.se/contentassets/dd91012b4a224b6a925c592a3b04822f/oberoende-utvardering---sekretessprovad-2021-03-09.pdf>

Maciej Zaremba: Nej bästa Irene Svenonius, sjukvården är ingen bilaffär.

<https://www.dn.se/kultur/maciej-zaremba-nej-basta-irene-svenonius-sjukvarden-ar-ingen-bilaffar/>

Kry svarar Maciej Zaremba. Vi vill förändra hela vården i grunden.

<https://etidning.dn.se/2359/del-b/393859/2021-03-22/19415909/kry-svarar-maciej-zaremba-vi-vill-forandra-hela-varden-i-grunden>

Krisberedskapen behöver bli mer inkluderande skriver Smer och Funktionsrätt Sverige.

<https://www.dagenssamhalle.se/debatt/krisberedskapen-behover-bli-mer-inkluderande-35788>

P1-morgon | Sveriges Radio. Riskerar vaccinpass att dela samhället? Johan-Mathias Sommarström, Kenneth Johansson.

<https://sverigesradio.se/artikel/riskerar-vaccinpass-att-dela-samhallet>

Torbjörn Tännsjö: I frågan om vaccin bör vi inte förlita oss på den fria viljan. <https://www.dn.se/kultur/torbjorn-tannsjo-i-fragan-om-vaccin-bor-vi-inte-forlita-oss-pa-den-fria-viljan/>

P1-morgon | Sveriges Radio. Är det etiskt rätt att pausa Astra Zenecas vaccin? Karim Jebari, Göran Collste, Mikael Tofvesson.

<https://sverigesradio.se/artikel/ar-det-etiskt-ratt-att-pausa-astra-zenecas-vaccin>

Spain legalises euthanasia. <https://www.bioedge.org/bioethics/spain-becomes-the-fifth-country-to-legalise-euthanasia/13742>

Covid-19: Concern over 'do not resuscitate' decisions during pandemic. <https://www.bbc.com/news/health-56435428>

Suspending The Astra-Zeneca Vaccine and The Ethics of Precaution. By Jonathan Pugh, Dominik Wilkinson, Julian Savulescu.

Practical Ethics. University of Oxford. <http://blog.practicaethics.ox.ac.uk/2021/03/suspending-the-astra-zeneca-vaccine-and-the-ethics-of-precaution/>

Halting vaccine rollout: is allowing harm worse than doing harm? Stephen John University of Cambridge.
<https://theconversation.com/halting-vaccine-rollout-is-allowing-harm-worse-than-doing-harm-157440>

Coronavirus: do we have a moral duty not to get sick? Vittorio Bufacchi University College Cork.
<https://theconversation.com/coronavirus-do-we-have-a-moral-duty-not-to-get-sick-148837>

C Kearsey, T Davidson, V Singh, B Balachandran, N Koppa, R Kalaiselvan, R Rajaganathan. The right to take risk: are we practising informed consent during the COVID pandemic? British Journal of Surgery, 2021; znab067.
<https://doi.org/10.1093/bjs/znab067>

Cynda Hylton Rushton, Kathleen Turner, Rita Nakashima Brock, Joanne M. Braxton. Invisible Moral Wounds of the COVID-19 Pandemic: Are We Experiencing Moral Injury? AACN Adv Crit Care 15 March 2021; 32 (1): 119–125. doi:
<https://doi.org/10.4037/aacnacc2021686>

The Centre for Biomedical Ethics and Law KUL Leuven is looking for a project manager online education on research ethics.
<https://www.kuleuven.be/personeel/jobsite/jobs/60006884> You can apply for this job no later than March 31, 2021.

Kurser i filosofi och etik. Grund- och avancerad nivå. <https://svenskfilosofi.se/utbildning/>

Vecka 10

Åtta svek mot de äldre. Ingmar Skoog, äldreforskare och professor i psykiatri. <https://kvartal.se/artiklar/atta-svek-mot-de-aldre/>

Medborgaren är alltid förloraren. Av Fia Ewald skribent och informationssäkerhetsexpert.
<https://www.dagensarena.se/essa/medborgaren-ar-alltid-forloraren/>

Kan en jävig expertgrupp göra en opartisk utredning? Skriver 15 läkare. <https://lakartidningen.se/opinion/debatt/2021/03/kan-en-javig-expertgrupp-gora-en-opartisk-utredning/>

Nej, läkare är inte splittrade om hantering av spädbarnsmisshandel. Anna Bärtås överläkare, Lena Hellström Westas professor i pediatrik, ordförande Svenska barnläkarföreningen. <https://lakartidningen.se/opinion/debatt/2021/03/nej-lakare-ar-inte-splittrade-om-hantering-av-spadbarnsmisshandel/>

Dags för holistisk inriktning på Sveriges coronastrategi? Mehdi Dahlaki läkarstudent. <https://lakartidningen.se/opinion/debatt/2021/03/dags-for-holistisk-inriktning-pa-sveriges-cornastrategi/>

Socialdepartementet. Utredningen om Lex Lilla hjärtat presenterade förslag. 10 mars. <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2021/03/utredningen-om-lex-lilla-hjartat-presenterade-forslag/>

Ny forskning. Emelie Kristoffersson. Är det bara jag? Om sexism och rasism i läkarutbildningens vardag: erfarenheter, förklaringar och strategier bland läkarstudenter. <http://umu.diva-portal.org/smash/record.jsf?language=sv&pid=diva2%3A1524495&dswid=-8320>

DO har bagatelliserat diskriminering skriver Lena Svenaeus, tidigare Jämo. <https://www.svd.se/do-har-bagatelliserat-diskriminering>

Undocumented Immigrants and Covid-19 Vaccination. By Mark A. Rothstein and Christine N. Coughlin. <https://www.thehastingscenter.org/undocumented-immigrants-and-covid-19-vaccination/>

Why the UK's vaccine rollout should prioritise people according to deprivation as well as age. Annika Hjelmskog University of Manchester, Caitlin Robinson University of Liverpool. <https://theconversation.com/why-the-uks-vaccine-rollout-should-prioritise-people-according-to-deprivation-as-well-as-age-156186>

A silent epidemic of grief. By Lucy Lloyd. University of Cambridge. <https://www.cam.ac.uk/stories/bereavement>

Meredyth, N.A., Fins, J.J. & de Melo-Martin, I. *Ethics Consultation in Surgical Specialties*. *HEC Forum* (2021).
<https://doi.org/10.1007/s10730-021-09447-7>

The regulation of genetic technologies: time for dialogue. Nuffield Council on Bioethics.
<https://www.nuffieldbioethics.org/blog/the-regulation-of-genetic-technologies>

Regulation of Software as a Medical Device: Opportunity for Bioethics. By Bonnie Kaplan. The Hastings Center.
<https://www.thehastingscenter.org/regulation-of-software-as-a-medical-device-opportunity-for-bioethics/>

Institute of Biomedical Ethics and History of Medicine (IBME) at the University of Zurich. *Invitation to Forum for Global Health Ethics: Equitable Access to Covid-19 Vaccines*. March 29, 2021. Online.
<https://www.ibme.uzh.ch/en/Biomedical-Ethics/News/20210303Manriquez.html>

Vecka 9

Använd inte skörhetsskattning för handläggning på individnivå. Gunnar Akner, läkare. <https://lakartidningen.se/klinik-och-vetenskap-1/kommentar/2021/03/anvand-inte-skorhetsskattning-for-handlaggning-pa-individniva/>

”Säg nej till värdegrund som villkor för fri forskning” skriver Lars Hultman och Christina Moberg. <https://etidning.dn.se/2357/Dagens-Nyheter/386385/2021-03-03/19036123/Sag-nej-till-vardegrund-som-villkor-for-fri-forskning>

Prioritera de svårt psykiskt sjuka. Av Martin Schalling m.fl. <https://esvd.svd.se/1001/Svenska-Dagbladet/386377/2021-03-03/19035975/Prioritera-de-svart-psykiskt-sjuka>

Granska vaccinkorruptionen, Löfven! Av Liv Beckström. Dagens Arena. <https://www.dagensarena.se/opinion/granska-vaccinkorruptionen-lofven/>

Vaccinationsintyg kan bidra till att öppna upp Sverige, men det finns risker med att koppla vaccination till fördelar i samhället. Det skriver företrädare för Smer.

<https://esvd.svd.se/1001/Svenska-Dagbladet/385117/2021-03-01/18996167/Svar-etik-kring-vaccinationsintyg>

Bristande samordning gör Sveriges covidvaccinering onödigt ineffektiv. Det anser centrala representanter för landets regioner.

<https://www.dagenssamhalle.se/nyhet/regionforetradare-vaccineringen-ineffektiv-35531>

Reviderade etiska riktlinjer för hjärt-lungräddning– stöd vid beslut om liv och död. <https://www.sls.se/om-oss/aktuellt/publicerat/2021/reviderade-etiska-riktlinjer-for-hlr/>

Dokumentet: https://www.sls.se/globalassets/sls/etik/riktlinjer/rev_etiska-riktlinjer-for-hjart-lungraddning_andra_upplagan_2021.pdf

Ny bok. Megaprojektet Nya Karolinska Solna. Beslutsprocesserna bakom en sjukvårdsreform. (Makadam). Av Maria Grafström, Martin Qvist & Göran Sundström. <https://www.statsvet.su.se/om-oss/nyheter/ny-bok-om-megaprojektet-nya-karolinska-solna-1.543302>

”Priset för NKS är demokratin, rättssäkerheten och effektiviteten”, skriver 10 forskare.

<https://etidning.dn.se/2357/Dagens-Nyheter/384691/2021-02-27/18964639/Priset-for-NKS-ar-demokratin-rattssakerheten-och-effektiviteten>

Patient dömd – hostade sjuksköterskan i ansiktet med flit.

<https://www.vardfokus.se/nyheter/patient-domd-hostade-lisette-i-ansiktet-med-flit/>

Förundersökningen mot Staffan Bergström, professor i internationell hälsa vid Karolinska institutet, och ordförande i föreningen Rätten till en värdig död, läggs ner. <https://www.dagensmedicin.se/vardens-styrning/juridik/lakaren-staffan-bergstrom-slipper-atal-efter-hjalp-vid-sjalvmord/>

JK avslår skadeståndsbegäran – visselblåsarna hade inte rätt att försvara sig i domstol. <https://centrumforrattvisa.se/15102-2/>

Ny undersökning. *Var tredje underläkare vittnar om tystnadskultur.* <https://lakartidningen.se/aktuellt/nyheter/2021/02/var-tredje-underlakare-vittnar-om-tystnadskultur/>

Uppdrag Granskning. *Skakvåldet.* <https://www.svtplay.se/video/30272538/uppdrag-granskning/uppdrag-granskning-skakvaldet>

SBU. *Samlad information om alla projekt inom kvinnohälsa, både färdiga rapporter och information om pågående projekt.* <https://www.sbu.se/sv/publikationer/tema-kvinnohalsa/>

Reyneke, M, Borry, P. *The Global Kidney Exchange: Revisiting exploitation arguments.* *Developing World Bioeth.* 2021; 00: 1– 8. <https://doi.org/10.1111/dewb.12311>

Meeks LM. *COVID-19 Communication—The Need for Humanity, Empathy, and Grace.* *JAMA.* 2021;325(8):725–726. doi:10.1001/jama.2021.0119. <https://jamanetwork.com/journals/jama/fullarticle/2776693>

Anzaldúa, Adrian and Halpern, Jodi, “*Can Clinical Empathy Survive? Distress, Burnout, and Malignant Duty in the Age of Covid-19,*” *Hastings Center Report* 51 no. 1 (2021): 22– 27. DOI: [10.1002/hast.1216](https://doi.org/10.1002/hast.1216)

How to Make 'Immunity Passports' More Ethical. Nicole Hassoun Cornell University, Anders Herlitz Institute for Futures Studies Stockholm. <https://www.scientificamerican.com/article/how-to-make-immunity-passports-more-ethical/>

Discrimination on the basis of vaccination status (is inherently wrong). <https://blogs.bmj.com/medical-ethics/2021/03/01/discrimination-on-the-basis-of-vaccination-status-is-inherently-wrong/>

Coronavirus: the price of global pandemic responses has been to make many other diseases worse. Agnes Arnold-Forster University of Bristol. <https://theconversation.com/coronavirus-the-price-of-global-pandemic-responses-has-been-to-make-many-other-diseases-worse-155608>

Ledigt jobb. Professor i medicinsk etik. Uppsala Universitet. Centrum för forsknings- och bioetik (CRB). Sista ansökningsdatum 31

mars. <https://www.uu.se/jobbdetaljsida/?positionId=373056>